

ЗАКОН

за движението по пътищата

Обн. ДВ, бр. 20 от 05.03.1999 г., в сила от 01.09.1999 г.; изм. бр. 1 от 04.01.2000 г.; изм. и доп. бр. 43 от 26.04.2002 г., в сила от 26.04.2002 г.; бр. 76 от 06.08.2002 г.; доп. бр. 16 от 18.02.2003 г.; бр. 22 от 11.03.2003 г.; изм. и доп. бр. 6 от 23.01.2004 г.; изм. бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 01.01.2005 г.; изм. и доп. бр. 85 от 28.09.2004 г.; изм. бр. 115 от 30.12.2004 г., в сила от 01.01.2005 г.; изм. и доп. бр. 79 от 04.10.2005 г.; бр. 92 от 18.11.2005 г., в сила от 18.11.2005 г.; изм. бр. 99 от 09.12.2005 г., в сила от 10.06.2006 г.; доп. бр. 102 от 20.12.2005 г.; изм. и доп. бр. 103 от 23.12.2005 г., в сила от 01.01.2006 г.; бр. 105 от 29.12.2005 г.; в сила от 01.01.2006 г.; изм. бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г.; изм. и доп. бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 01.01.2008 г.; бр. 61 от 28.07.2006 г.; изм. бр. 64 от 08.08.2006 г.; изм. бр. 82 от 10.10.2006 г.; изм. бр. 85 от 20.10.2006 г., в сила от 20.10.2006 г.; изм. бр. 102 от 19.12.2006 г.; изм. и доп. бр. 22 от 13.03.2007 г.; бр. 51 от 26.06.2007 г.; изм. бр. 97 от 23.11.2007 г.; изм. и доп. бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. бр. 36 от 04.04.2008 г.; доп. бр. 43 от 29.04.2008 г.; изм. и доп. бр. 69 от 05.08.2008 г.; изм. и доп. бр. 88 от 10.10.2008 г.; изм. бр. 102 от 28.11.2008 г.; изм. бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г.; изм. и доп. бр. 75 от 18.09.2009 г.; изм. бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г.; изм. бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.12.2009 г.; изм. и доп. бр. 54 от 16.07.2010 г.; изм. бр. 98 от 14.12.2010 г., в сила от 14.12.2010 г.; изм. бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 01.07.2011 г.; изм. и доп. бр. 10 от 01.02.2011 г.; изм. бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; изм. и доп. бр. 39 от 20.05.2011 г.; изм. и доп. бр. 48 от 24.06.2011 г., в сила от 24.06.2011 г.; изм. бр. 20 от 09.03.2012 г. с Решение №1 от 01.03.2012 г. на КС на РБ по к.г. №10/2012 г.; изм. и доп. бр. 47 от 22.06.2012 г.; изм. бр. 53 от 13.07.2012 г., в сила от 13.07.2012 г.; изм. бр. 54 от 17.07.2012 г.; изм. и доп. бр. 60 от 07.08.2012 г., в сила от 07.08.2012 г.; изм. и доп. бр. 75 от 02.10.2012 г.; изм. и доп. бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. ДВ, бр. 68 от 02.08.2013 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 53 от 26.06.2014 г.; изм. и доп. бр. 107 от 24.12.2014 г.; изм. ДВ, бр. 14 от 20.02.2015 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 19 от 13.03.2015 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 37 от 22.05.2015 г.; изм. ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г.; доп. ДВ, бр. 92 от 27.11.2015 г.; изм. ДВ, бр. 95 от 08.12.2015 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 101 от 22.11.2015 г.; изм. ДВ, бр. 102 от 29.12.2015 г.; изм. ДВ, бр. 13 от 16.02.2016 г.; изм. ДВ, бр. 50 от 01.07.2016 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 81 от 14.10.2016 г.; доп. ДВ, бр. 86 от 01.11.2016 г.; изм. ДВ, бр. 98 от 09.12.2016 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 101 от 20.12.2016 г.; изм. ДВ, бр. 58 от 18.07.2017 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 77 от 26.09.2017 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 97 от 05.12.2017 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 2 от 03.01.2018 г.; доп. ДВ, бр. 7 от 19.01.2018 г.; изм. ДВ, бр. 17 от 23.02.2018 г.; доп. ДВ, бр. 55 от 03.07.2018 г.; изм. ДВ, бр. 59 от 17.07.2018 г.; доп. ДВ, бр. 62 от 27.07.2018 г.; доп. ДВ, бр. 77 от 18.09.2018 г.; изм. ДВ, бр. 86 от 18.10.2018 г.; изм. и доп. ДВ, бр. 105 от **18.12.2018 г.**

© Книгоиздателска къща „Труд“, корица, 2019 г.

© Книгоиздателска къща „Труд“, 2019 г.

ISBN 978-954-398-598-2

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда правилата за движение по пътищата, отворени за обществено ползване, изискванията към пътните превозни средства за участие в движението по тези пътища, изискванията за правоспособност на водачите на пътните превозни средства, правата и задълженията на участниците в движението и на съответните служби и длъжностни лица, както и принудителните мерки, които се прилагат, и наказанията за нарушаване на разпоредбите на този закон и на издадените въз основа на него нормативни актове.

(2) Целта на този закон е да се опазват животът и здравето на участниците в движението по пътищата, да се улеснява тяхното придвижване, да се опазват имуществото на юридическите и физическите лица, както и околната среда от замърсяването от моторните превозни средства.

Чл. 2. (1) Отворен за обществено ползване е всеки път, условията за използване на който са еднакви за всички участници в движението. Лицата, стопанисващи пътища, които не са отворени за обществено ползване, са длъжни да ги обозначат.

(2) Всеки има право да се движи по пътищата, отворени за обществено ползване, като спазва установените правила за движение.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г.) Този закон се прилага и за пътищата, които не са отворени за обществено ползване, освен ако с други правни разпоредби или от собственика или администрацията, управляваща пътя, не е определено друго. Компетентността на органите за контрол по този закон не се разпростира върху пътищата, които не са отворени за обществено ползване.

Чл. 3. (1) (Доп. – ДВ, бр. 85 от 2004 г.) Лицата, които стопанисват пътищата, ги поддържат изправни с необходимата маркировка и сигнализация за съответния клас път, организират движението по тях така, че да осигурят условия за бързо и сигурно придвижване и за опазване на околната среда от наднормен шум и от замърсяване от моторните превозни средства.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г., доп. – ДВ, бр. 51 от 2007 г.) За организиране на движението по пътищата се използват светлинни сигнали, пътни знаци и пътна маркировка върху платното за движение и крайпътните съоръжения, които се поставят само след възлагане от собственика или администрацията, управляваща пътя, при условия и по ред, определени с наредбата по ал. 3. Светлинните сигнали,

пътните знаци и пътната маркировка върху платното за движение и крайпътните съоръжения представляват единна система съгласно Конвенцията за пътните знаци и сигнали и се изработват и поставят така, че да бъдат лесно разпознавани.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г., изм. – ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Условиата и редът за организиране на движението по пътищата, отворени за обществено ползване, се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Чл. 4. При необходимост движението по пътищата се регулира от упълномощени за това длъжностни лица.

Глава втора

ПРАВИЛА ЗА ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА

Раздел I

Общи правила

Чл. 5. (1) Всеки участник в движението по пътищата:

1. с поведението си не трябва да създава опасности и пречки за движението, не трябва да поставя в опасност живота и здравето на хората и да причинява имуществени вреди;

2. трябва да опазва околната среда, като не изхвърля и не оставя на пътя предмети или вещества, както и да вземе мерки за отстраняването им или за предупреждаване на останалите участници в движението, когато това ги застрашава.

(2) Водачът на пътно превозно средство е длъжен:

1. да бъде внимателен и предпазлив към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците и водачите на двуколесни пътни превозни средства;

2. (изм. – ДВ, бр. 85 от 2004 г.) с управляваното от него превозно средство да не затруднява другите участници в движението и живеещите в крайпътните имоти, като спазва действащите норми за шум и вредни емисии на отработени газове от моторното превозно средство, както и други норми и изисквания за опазване на околната среда;

3. (нова – ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г., изм. – ДВ, бр. 51 от 2007 г., отм. – ДВ, бр. 54 от 2010 г.)

4. (нова – ДВ, бр. 101 от 2016 г., в сила от 21.01.2017 г.) да не извършва маневри, изразяващи се в последователно внезапно преминаване в лентите за движение.

(3) (Нова – ДВ, бр. 54 от 2010 г.) На водача на пътно превозно средство е забранено:

1. (изм. – ДВ, бр. 101 от 2016 г., в сила от 21.01.2017 г., изм. – ДВ, бр. 77 от 2017 г., в сила от 26.09.2017 г.) да управлява пътно превозно средство с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или след употреба на наркотични вещества или техни аналози;

2. да управлява пътно превозно средство, спряно от движение.

Чл. 6. Участниците в движението:

1. съобразяват своето поведение със сигналите на длъжностните лица, упълномощени да регулират или да контролират движението по пътищата-

та, както и със светлинните сигнали, с пътните знаци и с пътната маркировка;

2. изпълняват разпорежданията на лицата, упълномощени да регулират или да контролират движението по пътищата, независимо от светлинните сигнали, пътните знаци, маркировката на пътя и правилата за движение.

Чл. 7. (1) Когато има несъответствие между сигналите на регулировчика и светлинните сигнали или пътните знаци относно предимството, участниците в движението са длъжни да се съобразяват със сигналите на регулировчика.

(2) Когато има несъответствие между светлинните сигнали и пътните знаци относно предимството, участниците в движението са длъжни да се съобразяват със светлинните сигнали.

(3) Когато има несъответствие между пътните знаци и маркировката на пътя, участниците в движението са длъжни да се съобразяват с пътните знаци.

(4) Когато има несъответствие между пътен знак, поставен на преносима стойка върху платното за движение, и останалите пътни знаци, участниците в движението са длъжни да се съобразяват с пътния знак, поставен на преносимата стойка.

(5) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2007 г.) При строителство и ремонт, когато има временна пътна маркировка, положена с цел организация на движението за определен период от време, участниците в движението трябва да се съобразяват с временната пътна маркировка.

Чл. 8. (1) Водачите на пътни превозни средства използват ясната половина на пътя по посока на движението си освен в случаите, когато с пътен знак или със светлинен сигнал е указано нещо друго.

(2) Когато на дадено място от пътя едновременно е разрешено преминаването на нерелсови и релсови пътни превозни средства, водачът на нерелсовото пътно превозно средство е длъжен да пропусне релсовото пътно превозно средство независимо от неговото местоположение и посока на движение.

Чл. 9. (1) По пътищата, отворени за обществено ползване, са забранени движението на верижни машини и използването на гуми с шипове. Движение на пътни превозни средства с вериги за сняг е разрешено само когато пътните условия изискват това.

(2) (Нова – ДВ, бр. 51 от 2007 г., изм. – ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Редът и условията за движение на верижни машини и машини с гуми с шипове от въоръжените сили се определят с наредба на министъра на отбраната и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г., предишна ал. 2 – ДВ, бр. 51 от 2007 г.) Поставянето на предмети или извършването на

дейност в обхвата на пътя, несвързани с предназначението му, може да става само след разрешение от собственика или администрацията, управляваща пътя.

Раздел II

Сигнали за регулиране на движението от упълномощените длъжностни лица. Пътни светофари. Пътни знаци. Пътна маркировка

Чл. 10. (1) Всяко лице, упълномощено да регулира движението по пътищата, наричано по-нататък „регулировчик“, носи задължителни отличителни знаци, по които участниците в движението лесно да го разпознават и добре да го виждат както през деня, така и през нощта. Той може да ползва регулировъчна палка и полицейска свирка, а когато регулира движението при строително-ремонтни работи на пътя – червен флаг.

(2) Сигнали на регулировчика са следните положения на тялото и ръцете му:

1. дясна ръка, вдигната вертикално – означава „ВНИМАНИЕ, СПРИ!“; това не се отнася за онези водачи, които в момента на подаването на този сигнал, след като им е било разрешено преминаването, са толкова близо до регулировчика, че не могат да спрат, без да създадат опасност за движението; при подаване на този сигнал на кръстовище участниците в движението, които са навлезли в кръстовището, трябва да го освободят;

2. ръка или ръце, протегнати хоризонтално встрани – след като е направил този жест, регулировчикът може да свали ръката или ръцете си. Сигналят означава:

а) „ПРЕМИНАВАНЕТО Е РАЗРЕШЕНО“ за водачите, които се намират срещу лявото или дясното рамо на регулировчика и ще преминат направо или ще завият надясно, както и за пешеходците, които искат да преминат пред гърдите или зад гърба на регулировчика;

б) „ПРЕМИНАВАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО“ за всички останали участници в движението;

3. дясна ръка, протегната хоризонтално напред, означава:

а) „ПРЕМИНАВАНЕТО Е РАЗРЕШЕНО“ за водачите на пътни превозни средства, които се намират срещу лявото рамо на регулировчика, и за пешеходците, които искат да преминат зад гърба му;

б) „ПРЕМИНАВАНЕТО Е ЗАБРАНЕНО“ за всички останали участници в движението.

(3) Освен сигналите, посочени в ал. 2, регулировчикът може да използва и допълнителни разбираеми жестове за даване на други указания и разпореждания на участниците в движението.

Чл. 11. (1) На железопътен прелез движението на пътните превозни средства може да се регулира от железопътен служител, който подава следните сигнали за спиране на пътните превозни средства пред прелеза:

1. през деня – изпълната хоризонтално напред и напречно на оста на пътя дясна ръка с червен флаг;

2. през нощта – описваща полукръг червена светлина.

(2) Сигналите на железопътните служители са задължителни за водачите на пътни превозни средства, приближаващи прелеза и от двете му страни.

Чл. 12. (1) За регулиране движението на пътните превозни средства на кръстовища, пешеходни пътеки, стеснени и други участъци от пътя се използват пътни светофари, които подават сигнали с немигащи и мигащи светлини с червен, жълт и зелен цвят.

(2) За регулиране движението на пътните превозни средства по отделна пътна лента се използват поставени над лентата пътни светофари, които подават сигнали с немигащи светлини с червен и зелен цвят.

(3) За регулиране движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници се използват пътни светофари с четири светещи полета, които подават сигнали с немигащи светлини с луннобял цвят на светлината. Значението на светлинните сигнали се определя съобразно разположението на светещите полета.

(4) За регулиране движението на пешеходците се използват пътни светофари, които подават сигнали с немигащи и мигащи светлини с червен и зелен цвят.

(5) За забраняване на пътните превозни средства да преминават през железопътен прелез се използва сигнал от мигаща червена светлина. Този сигнал може да се използва и пред подвижни мостове, на фериботи, пристанища и на места, където на пътя излизат моторни превозни средства със специален режим на движение.

(6) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 08.08.2013 г.) На кръстовища с интензивно движение се поставят устройства за отчитане на времетраенето на светлинния сигнал.

Чл. 13. (1) За предупреждаване на участниците в движението за опасности по пътя, за даване на различни предписания към тях – относно предимството, забраните, прилагането на специални правила, действията със задължителен характер, за указване на направления, посоки, обекти, както и за даване на различна допълнителна информация за улесняване на участниците в движението, на пътищата се поставят необходимите пътни знаци, допълнителни и други средства за сигнализиране.

(2) За насочване движението на пътните превозни средства и на пешеходците по пътя, за отбелязване на определени площи от платното за движение, на обекти, намиращи се в опасна близост до платното за движение, и за даване на полезна информация на участниците в движението върху платното за движение и обектите, намиращи се в обхвата на пътя, се поставя съответната пътна маркировка.

Чл. 14. (1) (Предишен текст на чл. 14, изм. – ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г., изм. – ДВ, бр. 51 от 2007 г., изм. – ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., изм. – ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на регионалното развитие и благоустройството съвместно с министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба условията и реда за използване на пътните светофари, пътните знаци, пътната маркировка и другите средства за сигнализиране при организиране на движението по пътищата, отворени за обществено ползване.

(2) (Нова – ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г., изм. – ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г., изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на регионалното развитие и благоустройството съвместно с министъра на вътрешните работи определя с наредба реда за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата.

Раздел III

Разположение на нерелсовите пътни превозни средства върху пътя

Чл. 15. (1) На пътя водачът на пътно превозно средство се движи възможно най-вдясно по платното за движение, а когато пътните ленти са очертани с пътна маркировка, използва най-дясната свободна лента.

(2) Разпоредбите на ал. 1 не се прилагат и водачът на моторно превозно средство може да използва за движение най-удобната за него пътна лента в следните случаи:

1. (отм. – ДВ, бр. 51 от 2007 г.)

2. (изм. – ДВ, бр. 51 от 2007 г., изм. – ДВ, бр. 54 от 2010 г.) в населените места, на пътно платно с две и повече пътни ленти за движение в една посока, обозначени с пътна маркировка или пътен знак, по които е разрешено движението на пътни превозни средства със скорост, не по-голяма от 80 km/h;

3. когато навлизането по пътната лента се разрешава от светлинен сигнал.